

Ein provokatióin frá landsstýrinum

Oddagrein

– Hetta er ikki ein provokatióin, sigur formaður Starvsmannafelagsins í blaðnum í gjár, tá hann verður spurdur um krøvini, sum Starvsmannafelagið hevur sett: 60% í lønarhækking, 35 tímar arbeiðsviku, seks vikur feriu og umsorgardagar.

Fíggaráráðharrin er als ikki samdur, og í blaðnum í dag visir hann øllum krøvnum aftur – sigur, at lønarhækking ikki kemur upp á tal. Við útvarpið í síðstu viku segði hann, at hasi krøvini ikki verða eftirlíkað, so leingi hann er landsstýrismaður.

Starvsmannafelagið hevur fleiri ferðir sannað, at tað ber ikki til at gera eina avtalu við landsstýrið – og tá er tað líka mikið, hvør situr við valdið. Fakfelagið, sum fyri fimm árum síðani vísti stórsinni í krepputið við at lækka lønirnar 8,5%, fær einki afturfyrir – og fær heldur einki endurgoldið.

Útrokningar eru gjørdar, sum vísa, at real-lønarmissurin frá 1990 – 1999 er 25,7%. Skal keypiorkan vera tann sama, sum hon var í 1990, so mugu lønirnar hækka 57,6%.

Vit skilja sjálvandi, at figgjamálaráðharrin vil fara varisliga fram. Men tá tað nú stendur betri til í samfelagnum, so er tað ikki ov nógv kravt, at løntakarin fær nakað endurgoldið. Tað er rætt, sum formaður Starvsmannafelagsins sigur, at løntakarin hevur goldið fyrri kreppuna – tí er eitt krav um endurgjald ikki annað enn rímúligt.

Landsstýrið gjørdi tað sama. Landsstýrið kravdi – og fekk endurgjald frá donsku stjórni fyrri bankabjargingarnar. Harvið vórðu viðurskiptini aftur normaliserað. At Starvsmannafelagið eisini krevur normalisering er ikki annað enn náttúrligt.

At kostnaðarstöðið í Føroyum er ov høgt er ein myta. Tann undanfærslan heldur ikki. Er tað hinvegin ein partur í fyrireikingunum til fullveldið – at lønirnar skulu haldast niðri, so hevur føroyski løntakarin ikki gott í væntu.

– Verða krøvini hjá Starvsmannafelagnum eftirlíkað, kunnu vit akkurat tað sama lata Føroyar aftur og steingja hurðina, sigur figgjamálaráðharrin, sum heldur, at funnin verður ein loysn, sum øll verða nøgd við – uttan at lønirnar hækka.

Verður framhaldandi hildið fast við, at lønirnar skulu fastfrystast, so eru tað ikki fakfeløgini sum provokera: Tá er tað figgjamálaráðharrin og harvið alt landsstýrið, sum provokerar!

Sosialurin

Lesarabrøv

Hey Føroya fólk!

Hetta er eitt skriv, sum verður sent til Útvarp Føroya og Sjóntvarp Føroya, har vit mótmæla sendingar við siðloysi, harðskapi og gandi.

Fyrst vilja vit takka Sjóntvarp Føroya og Útvarp Føroya fyrri tær góðu og áhuga-verdu sendingar, tit senda. Vit vilja serstakliga takka Útvarp Føroya fyrri tær mongu sendingar við andaligum innihaldi, s.s. sendingarnar hjá Armgarð Arge, Vingarðurin og aðrar sendingar við góðum og uppbyggjandi innihaldi. Men vit vildu ynskt, at Sjóntvarp Føroya sendi fleiri sendingar við andaligum ella kristiligum innihaldi. Sjóntvarp Føroya sendir millum 40-50 tímar um vikuna og 1-2 tímar er andaligt tilfar, (tá hugsa vit um gudstænastur/møtir og andaktina, sum eru hvønn sunnudag). Tá id vit hugsa um, hvussu mong trúgvandi fólk eru í Føroyum, so halda vit, at tit væl kundu sent nógv meira andaligt tilfar.

Vit vilja vísa á eina grein, sum Eyðun Joensen, sálarfrøðingur og táverandi formaður í filmseftirlitinum skrivur í blaðnum »Úr Luftini« tann 18. okt. 1996, við yvirskriftini »Lata foreldur bara standa til, hvat børn siggja í sjóntvarpi«. Har sigur hann m.a.: »Umfatandi vísindakanningar seinnu árini kunna benda á, at samband er millum eitt nú at siggja grovar harðskapsfilm-ir í massavís og so menning av hugburði til harðskap og móguliga eisini beinleiðis harðskapi«.

Eisini vilja vit vísa á lögtingslóg nr. 22 um kringvarp v.m. – harundir kemur eisini Útvarp Føroya og Sjóntvarp Føroya. (§ 5 stk. 1 og § 17 stk. 1).

Har verður víst til § 33 stk. 3: »Loyvishavari skal ansa eftir, at sendingar ikki kunna skaða líkamligu, sálarligu og siðalagsligu menningina hjá børnum og ungum undir lógáldur, eitt nú við ónerisligum ella ógrundaðum harðligum innihaldi«.

Vit vilja tí heita á Sjóntvarp Føroya um, at filmar

við harðskapi og siðloysi ikki verða vístir áðrenn børn eru farin til songar – neyvari ásett kl. 23.00. Tað er jú ásett við lóg, at slíkar filmar ikki skulu vístast til børn.

Eisini vilja vit heita á Sjóntvarp Føroya, um ikki at senda barnasendingar við óhugnaligum innihaldi ella við gandi. Slíkar sendingar halda vit væl kunna skaða bæði líkamligu og sálarligu menningina hjá børnum.

Í Útvarp Føroya eru eisini sendingar við gandi, sum er óhóskandi at læra børni. Vit heita á fjølmiðlar okkara, um heldur at senda meira uppbyggjandi og lærandi tilfar, sum ikki skaðar okkara uppvakandi ættarlið, men virkar fyrri, at kristna siðalæran verður hildin í hevd.

Vinarlig heilsan

Fyri Brøðrasamkomuna: Helen Joensen, skrivstovukvinna, Saltangará. Elsa Petersen, húsmóðir, Kollafjørður. Malan Rasmussen, húsmóðir, Söldafjørður og

Miriam Rasmussen, lærari, Toftir.

Fyri Kjelduna í Skálafirði: Oddvør Jacobsen, heilsusystir, Glyvur.

Fyri Heimamissionina: Leila Højgaard, barnaráðgevi, Toftir.

Fyri Frelsunarherin: Eyð Højgaard Dam, sjúkráhljálari, Tórshavn.

Fyri Hvítusunnusamkomuna: Liss Jacobsen, sjúkrasystir, Tórshavn

Fyri adventistarnar: Sonja Danielsen, lærari, Tórshavn.

Fyri at verða hoyrdar, ynskja vit at fáa so nógvur undirskriftir sum gjørligt frá kvinnum monnum omanfyri 18 ár, og hava valt at leggja listar út til omanfyrinevndu kristligu samkomur um alt land okkara.

Farið í samkomur tykkara og setið undirskriftina á blað, sum liggur frammi, ella setið tykkum í samband við ein av omanfyrinevndu persónum.

Listin verður liggjandi frammi til jóla.

Blaðstjórin sigur ósatt

Blaðstjórin á Norðlýsinum Olivur Joensen visir í oddagreini í Norðlýsinum tann 11. desember á eina hending, sum fór fram mikudagin tann 9. desember í sambandi við avlýsing av siglingini um Leirvíksfjørð vegna veður. Yvirskriftin til hesa oddagrein er: Bygdaleiðir ein skomm fyrri landsfyrirtekur.

Oddagreinin víðgerð flutningin av skúlabørnum úr Klaksvík, sum eftir eina vitjan í Tórshavn skuldu norður aftur til Klaksvíkar, men hvørs ferð varð tarnað av veðrinum tann dagin. Orsøkin til hesa viðmerking er, at tað, sum stendur at lesa í hesari oddagreini er beinleiðis villeiðandi fyrri tann lesari, sum ikki fær hesa blaðsøgu fortalda í rætta samanhenginum.

Talan var um tveir 9. flokkar ella 24 børn og 2

lærarar, sum skuldu við vanligu rutuni kl. 16.30 av farstöðini, sum koyrdi heilt til Fuglafjarðar til Dúgvuna. Av tí, at talan var um so nógv ferðandi, varð gjørt av at taka tey við snarbussinum til Skipaneskrossin, við fráferð av farstöðini kl. 16.20, og síðan skuldi bussur koyra tey víðari til Fuglafjarðar. Kom-in til Oyrabakka (júst á brúnni um streymin) verður ringt av farstöðini, har boðað verður frá, at Dúgvan hevur avlýst siglingina.

Hesar upplýsingar verða beinanvegin fráboðaðir teimum ferðandi í bussinum og samstundis verður fráboðað, at tey eru vælkomin til Havnar aftur við bussinum. Lærarin, sum hevði ábyrgdina av skúlabørnunum helt, at best var at finna eina felags loysn fyrri øll børnini. Komin til Skipaneskrossin

fekk eg boð aftur frá læraranum, at tey vóru samd um at fara víðari til Fuglafjarðar og síðan til Klaksvíkar morgunin eftir.

Á veg aftur til Havnar, og beint komin úr bergholinum á Norðskála, ringir Olivur Joensen á fartelesfonina og spyr um eg havi skúlabørnini úr Klaksvík í bussinum. Eg greiddi viðkomandi frá gongdini av ferðingini út í æsir og hvat lærarin hevði tikið avgerð um. Síðani spurdi Olivur, hvussu hann kundi fáa faturl í tí bussinum, sum skuldi koyra børnini víðari. Svarað var, at hesin bussur var ikki ein, sum vanligar røkir rutuna og hevði tí ikki stormotelesfon, men eina fartelesfon, hvørs nummar hann kundi finna í telefonbókini. Olivur svaraði síðan, at tað var í lagi.

Vísandi til omanfyri

standandi sigur Olivur ósatt, tá hann greiðir frá, at undirritaði ikki svaraði og visti onki, tvørturímóti.

Viðmerkjast skal, at tað kann ikki verða ábyrgdin hjá bygdaleiðum í sambandi við vanligu ferðing at siga avvarðandi frá, har ferðandi eru stódd. Tað átti í hesum føri hóskað at verið ábyrgdin hjá ferðaleiðaranum at boða avvarðandi frá, har børnini eru (hví t.d. ikki havt eina fartelesfon við á ferðini).

At enda kann viðmerkjast, at spurningurin er um blaðið hevur loyvi til alment, at upplýsa navn á og telefonnummar hjá undirritaða og øðrum, sum eru reint privatir upplýsingar soleiðis til tað eisini er skeivt alment at navngveva ávís starvsfólk.

Tórshavn, 15. des. 1998

Róland Næss Joensen, bussførari á bygdaleiðum

So kom hon

Eg skal viðganga at eisini eg, sum flest øll onnur, risti við høvðinum, tá eg fyrri trimum árum síðani hoyrði, at ein Dansk føroysk orðabók afturat skuldi koma út. Kundi ikki eitt samarbeiði fingist í lag. Men eg segði eisini at kom tann hjá Stúðnum út, sum tú hoyrði, at Annfinnur í Skála, Jonhard Mikkelsen og Zakarias Wang arbeiddu við (Hanne Jacobsen er komin afturat), vantaði eg, at hon bleiv tann

betra, tí teir høvdu jú prógvað sín stóra dugnaskap við tí Ensk-føroysku orðabókini. Hon hevur verið nógv brúkt, ja álitid hjá mongum. Úrvalið av orðum var so ríkt og fjølbroytt.

Nú er hon so komin, og hóast tú bara enn hevur havt stundir at blaða í henni, tori eg at siga, at hetta er bókin, sum verður brúkt. Bókin er ikki stórt tjykkri enn hin, og eins handig, men tann stóri fyrirunurin er, at nógv fleiri

upplýsingar fáast úr bókini. Ikki minni enn 78.675 leitord eru í bókini og úrvalið av forkláringum til øll hesu ord er stórt, men greiddigt sett upp, so tú skjótt kann velja tað orðið, sum tú hevur brúkt fyrri.

Øll fyra eru lærarin, so tey kenna trupulleikarnar.

Eg eri so mikið glaður fyrri bókina, at eg, trúgva skalt tú mær, als ikki árgista inná, at eg nú havi triggjar. Tað fyrstu brúkti eg í 28 ár, ta

næstu í trý og hesa vantí eg livir meg av. Soleiðis sæð er hon ikki dýr.

Eitt veldugt ár. Fyrst móðurmáls orðabókina og so hesa. Nei, farið nú ikki og grátid eisini um tað. Latid farið vera farið. Ein long tung brekka er gingin. Vit komu niðaná. Og tað er tað, sum telur.

Steinbjørn B. Jacobsen